

Crucea lui Ioan Lupșor din Turdaș

„Întru memoria lui / IOAN LUPȘOR / în etate de 20 ani / cazut pe câmpul de / onoare în Războiul / ...dial / la anul 1918. / Aceasta s. Cruce / sa ridicat de jalnici sei / Parinti la anul...”

Cruce de piatră, cu unele zone din registrul principal puternic deteriorate, se află amplasată la intrarea în localitatea Turdaș, dinspre Deva. Este una dintre cele mai interesante și îngrijite cruci din Ținutul Orăștiei, pe care le-am identificat până acum, chiar dacă textul nu poate fi întregit. Cioplit dintr-un singur bloc de piatră și înălțată pe un soclu ornamentat cu șiruri de romburi, monumentul se compune practic din trei registre. Deasupra regăsim crucea propriu-zisă, de tip grecesc, ce are în mijloc incizate două ramuri stilizate de laur, pe îmbinarea cărora se sprijină o altă cruce, tot incizată, cu brațul principal mult înălțat.

Registrul de mijloc este spectaculos, având forma unui scut simplu de inspirație renașcentistă, în câmpul căruia, încadrat de o bandă formată din linii paralele ce urmează forma scutului, se regăsește textul mai sus menționat. Partea inferioară este simplă, de formă dreptunghiulară și face legătura cu soclul.

Prin urmare, tânărul de 20 de ani Ioan Lupșor din Turdaș a murit pe câmpul de luptă din Războiul Mondial, în anul 1918. Și nu e singurul!

Dr. Daniel I. Iancu
Cercetător științific III